

6. Деркач Е.М. Щодо врахування європейських перспектив у правовому забезпеченні транспортної політики України. Право і суспільство. 2017. № 4. С. 76–83.
7. Воронюк Н.П. Досвід Швеції та Норвегії у залученні органів місцевого самоврядування до забезпечення безпеки дорожнього руху. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 263–266. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/62>.
8. Лопатін С.В. Міжнародно-правові стандарти та досвід європейських країн у сфері правового регулювання безпеки дорожнього руху. Прикарпатський юридичний вісник. Вип. 1(16). Т. 2. 2017. С. 270–275. 227.
9. Статистика ДТП в Україні за період з 01.01.2022 по 31.12.2022. Офіційний сайт Департаменту патрульної поліції України. URL: <https://patrolpolice.gov.ua/statystyka>.

Маргарита Максимова

викладач кафедри адміністративного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Іван Іваненко

здобувач вищої освіти 2 курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ВЧИНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ ОСОБАМИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Зауважимо на тому, що одним із повноважень поліції є профілактика (превенція) правопорушень, що полягає в цілеспрямованій діяльності підрозділів та служб поліції з метою виявлення, усунення та зниження негативного впливу чинників, що зумовлюють вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, формування позитивного середовища соціалізації та певного коригування поведінки осіб (у тому числі маються на увазі і діти), схильних до вчинення правопорушень.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Національну поліцію», поліція виступає центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку [1]. Доцільним є зазначити, що Закон України «Про Національну поліцію» певним чином оперує двома подібними категоріями, в саме «профілактика» та «превенція». Зокрема і в Положенні про Національну поліцію серед функцій поліції визначено провадження превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень [2].

Звернемо увагу на те, що сьогоднішні соціально-економічні умови, а також умови виховання в сім'ї, негативний вплив навколишнього середовища тісно пов'язані і причинами протиправної поведінки неповнолітніх, що має свою специфіку та пов'язана із особливостями їх вікового, фізичного та психологічного розвитку, незавершеністю морального становлення, правовою незрілістю тощо. Саме тому, важливу роль відіграють державні органами та соціальні інститути, які безпосередньо займаються проблемами молоді та на які покладається забезпечення можливостей для повного і всебічного розвитку неповнолітньої особи, підвищення культурного, освітнього та професійного рівня, їх права на соціальний статус у суспільстві, діяльність яких певним чином регулюється як міжнародно-правовими актами, так і правовими нормами нашої держави [3, с. 81]. Так, першим напрямом превентивної діяльності поліції саме у сфері ювенальної превенції визначено здійснення профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню дітьми кримінальних та адміністративних правопорушень, виявлення причин і умов, які цьому сприяють, вжиття в межах своєї компетенції заходів для їх усунення.

У свою чергу, в юридичній літературі певним чином виокремлюються основні цілі системи профілактики правопорушень серед дітей, до яких належать: 1) діяльність, спрямовану на виявлення і усунення (нейтралізацію) причин та умов вчинення дітьми правопорушень; 2) корекцію особи неповнолітнього правопорушника; 3) обмеження дії негативних соціальних явищ та процесів, які не є причинами вчинення неповнолітніми правопорушень, але взаємопов'язані з ними; 4) нейтралізацію негативного впливу мікросередовища (сім'ї, друзів, колективу та інше) на формування особи неповнолітнього та на мотивацію його поведінки [4, с. 21].

Зауважимо, що загально-профілактичні заходи у дитячих колективах, зазвичай проводяться у формі лекції, бесіди, пояснення та навіть диспуту, інспектор ювенальної превенції може виступати в ролі впливового вихователя, авторитетна думка якого з великою ймовірністю буде взята до уваги вихованцями різного віку. Тобто, якщо казати іншими словами, то виховна роль поліцейського у формуванні законослухняного молодого покоління є беззаперечною, але ж, для ефективного проведення заходів загальної профілактики з дітьми, окрім досвіду та знань у сфері правоохоронної діяльності, ювенальному поліцейському необхідні не тільки теоретичні знання, а також і практичні знання саме з педагогічних дисциплін.

Відповідно до положень Закону України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» чітко визначено поняття соціальної роботи з дітьми та молоддю, що передбачає діяльність уповноважених органів, підприємств, організацій та установ незалежно від їх підпорядкування та форми власності та окремих громадян, яка спрямована на створення соціальних умов життєдіяльності, гармонійного та різнобічного розвитку дітей та молоді, захисту їх конституційних прав, свобод та законних інтересів, задоволення культурних та духовних потреб [5].

Щодо іншого способу запобігання вчиненню правопорушень дітьми, можемо зазначити, що він передбачає навчання неповнолітніх розпізнавати правопорушення, реагувати на нього шляхом медіації. В даному випадку неповнолітні самостійно можуть стати медіаторами, які безпосередньо допомагають сторонам конфлікту налагодити процес комунікації, а також вирішити нагальний конфлікт. Крім цього, процес запобігання вчиненню дітьми правопорушень сам по собі реалізується у випадках девіантної поведінки дитини. Наприклад, проект «Пошук дітей», визначається однією із найефективніших інноваційних форм діяльності ювенальної превенції.

Отже, можна зробити висновок, що діяльність підрозділів ювенальної превенції, безпосередньо направлена на забезпечення захисту прав та свобод дітей, має різноманітну функціональну спрямованість, що поєднує в собі не тільки заходи та методи профілактики вчинення правопорушень неповнолітніми, а також і забезпечую допомогу дітям. Зауважимо на тому, що задля підвищення ефективності вищевикладених методик, доцільним є використовувати їх в певній комбінації, що поєднували би в собі традиційну роз'яснювальну роботу з досягненнями сучасної техніки, інформатизації та телекомунікації, що в подальшому нададуть більш позитивний кінцевий результат.

-
1. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2015 року №877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#n9> (дата звернення 15.04.2023)
 2. Парханов Г.Р. Превентивна діяльність поліції у сфері ювенальної превенції. Науковий вісник Харківського державного університету, 2018. 80-84 с.
 3. Поволоцька С.Г. Діяльність органів внутрішній справ по профілактиці правопорушень серед неповнолітніх (адміністративно-управлінське дослідження): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2005. 214 с.
 4. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001 №2558-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text> (дата звернення 15.04.2023)
 5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року №580-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 15.04.2023)